

Як добрі сусіди

29 лютого – 02 березня у древньому княжому місті Перемишлі на україно-польському прикордонні відбулася міжнародна наукова конференція “Польські та українські неурядові організації”. Вона складалася з трьох основних блоків: 1. Співпраця польських та українських неурядових організацій. 2. Співпраця неурядових організацій з місцевими органами влади. 3. Співпраця польських і українських організацій в умовах, коли в Польщі почали діяти суворі шенгенські вимоги.

Організаторами з польської сторони виступили Фонд християнської культури “Знак”, “Товариство молодого громадянського суспільства”, “Католицьке бюро європейських ініціатив і інформацій”. З польської сторони були представлені громадські організації широкого спектру, для прикладу, екологічного, народних традицій, діалогу поколінь, розвитку сільської місцевості тощо.

Україна була репрезентована в географічному плані рівнозначно – Луганськ (Схід), Одеса (Південь), Рівне (Північ), Тернопіль (Захід), Кременчук, Кіровоград (Центр), Київ (столиця).

Проходила конференція в аудиторіях молодого вузу – Державної вищої східноєвропейської школи, під патронатом Перемишльського міського голови та Підкарпатського воєводи. Після привітань представників влади, ректор Ян Драус, радо приймаючи учасників конференції, розповів про напрями наукової діяльності вузу (політологія і східна політика, полоністика, україністика, архітектура, місцева регіональна традиція) та зупинився на нових вимогах, пов'язаних з впровадженням Шенгену. Протягом усієї конференції з її учасниками був молодий ініціативний науковець, віце-директор факультету політології та східної політики Томаш Олеяш. А Гжегожа Демеля, молодого лідера місцевого відділення Фонду християнської культури “Знак”, без перебільшення треба назвати головним “мотором” конференції.

Учасники поділились досвідом діяльності, співпраці та джерел фінансування неурядових організацій.

Як на нашу думку, найбільш актуальною проблемою, обговореною на конференції, була ситуація з впровадженням у Польщі вимог Шенгену. Кандидат економічних наук Юрій Білан (“Центр соціологічних досліджень”, Тернопіль) в дуже змістовній доповіді нагадав первинні засади Євросоюзу, Шенгенських умов, вказавши, що розмови про відкритість суспільства тощо були радше привабливим прикриттям, бо йшлося насамперед про полегшення діяльності крупного капіталу – усунення контролю над ним з боку національних держав на кордонах, митницях, шляхом національної монетарної політики, протекціонізму на захист дрібного вітчизняного виробника та вітчизняного споживача тощо. Тому ми бачимо ліквідацію основних інструментів держав – митної служби, прикордонного контролю, національних грошових одиниць, без чого держави стають напівпаралізованими, залежними від транснаціональних монополій та бюрократії Брюсселя.

Щодо тих держав, які поза Євросоюзом, то провадиться ще цинічніша політика – у Світову організацію торгівлі, щоб легше можна було економічно визискувати – то просимо, а щоб відкрити кордони Євросоюзу для спілкування наших громадян, тобто здійснити цю, так пропаговану здавна, відкритість суспільства і право вільного виїзду за кордон – то ні! На

діаграмах Юрій Білан показав, як Польща стрімко втрачає туристів та ділових партнерів з України, як зменшується товарообмін. Досить сказати, що скасовані поїзди Львів – Перемишль, Чернівці – Перемишль, причепний вагон Одеса – Перемишль – Варшава. Залишився один єдиний поїзд з України до Польщі Київ – Вроцлав. З цього питання відбулася жвава дискусія.

Серед іншого пропонувалося, заради справедливості, введення Україною, згідно з дипломатичними засадами паритету, таких же віз і з такою ж оплатою для усіх країн, які тримають візовий режим з Україною. Також було висловлено як одну з альтернатив геополітичного розвитку України пропозицію активного нейтралітету, який сприяв би збереженню такої жаданої поколіннями вистражданої самостійності і свободи дій у відносинах з різними країнами. Ян Пекло (“Польсько-український фонд співпраці”, Варшава – Київ), будучи активним прихильником НАТО та Євросоюзу, закликав терпляче чекати так, як Польща чекала. Він визнав, що з прийняттям на себе шенгенських зобов'язань, Польща звузила свою можливість “бути адвокатом України перед Євросоюзом”, бо Євросоюз все менше прислухається до Польщі. Все більше важать позиції Франції і Німеччини. Буквально усі учасники дискутували, намагаючись знайти механізми полегшення україно-польської співпраці і ширше – україно-європейської співпраці, бо розширення норм Шенгену на сусідні з Україною країни призводить до ряду негативних для України явищ. Значно ускладнюються умови для співпраці, особливо між малими підприємцями, що стає причиною спаду в економічних відносинах. Блокування кордону чи то страйкуючими польськими митниками, чи шоферами, або просто обуреними громадянами прикордонних районів призводить і до відчутних втрат для великого бізнесу. Блокаду україно-польського кордону боляче відчули порти Одещини. Зменшення обсягів торгівлі та поширення контрабанди має наслідком погіршення соціальної захищеності добропорядних громадян. Стрімко збільшується кількість нелегальних мігрантів в Україні, бо Україна перетворилася з транзитної країни на країну-накопичувача нелегалів. А введення у дію в Україні абсолютно не вигідної угоди про реадмісію (повернення) нелегалів, вихідців з різних країн світу, з Євросоюзу в Україну створить соціальну катастрофу і детонує міжрасові та міжнаціональні конфлікти. В Україні мігрантів уже значно більше ніж у Франції, де постійно спалахують бунти нелегалів. Україна в жодному разі не повинна запроваджувати цю угоду в повному обсязі – нехай країни Євросоюзу висилають нелегалів у країни їх народження, тобто в Азію, Африку. Тим більше, що країни Євросоюзу мають на їхню депортацію виділені достатні кошти.

Усі учасники конференції, яка пройшла в дружній, щирій затишній атмосфері, прагнучи якнайшвидшого вирішення усіх проблем, які виникли внаслідок введення суворих шенгенських правил, звернулись з відповідним зверненням до вищих влад Польщі. Якби і політики європейських держав так щиро бажали співпраці, як учасники цієї конференції, то проблем було б набагато менше.

Ігор ПЕТРЕНКО, ВУТ «Просвіта» ім. Шевченка; Ярослав ДЕМКІВ

Прочитали: 3993 рази